

Natura 2000 gebied 44 - Borkeld

(Zie leeswijzer)

Kenschets

Natura 2000 Landschap:	Hogere zandgronden
Status:	Habitatrichtlijn
Site code:	NL9801016
Beschermd natuurmonument:	-
Beheerder:	Staatsbosbeheer, Landschap Overijssel, particulieren
Provincie:	Overijssel
Gemeente:	Hof van Twente, Rijssen-Holten
Oppervlakte:	506 ha

Gebiedsbeschrijving

De Borkeld is onderdeel van een eindmorene tussen Hellendoorn en Lochem. Het gebied is gevarieerd door gradiënten in hoogte en tussen zandige, ijzerhoudende lemige en venige bodem. De vegetatie in het gebied bestaat aan de randen uit heide, jeneverbesstruweel en bos. In het centrale deel van het gebied ligt een voormalig hoogveen dat nu vergrast en enigszins verbost is. Ten westen hiervan komt een strook met vergraste natte heide voor die over gaat in een groter droog heidegebied. Het leemkuilengebied is deels vergraven en deels onvergraven. Als gevolg hiervan bestaat het uit een kleinschalig patroon van heischrale graslanden en natte heide, omgeven door bos.

Begrenzing

De begrenzing van het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is op de kaart op enkele technische punten verbeterd:

- Verharde wegen en bebouwing, die reeds tekstueel waren geëxclaveerd, zijn aan de rand van het gebied zoveel mogelijk ook op de kaart buiten de begrenzing gebracht.
- De begrenzing is waar mogelijk gelegd langs topografisch herkenbare lijnen, zoals wegen, wateren, perceelscheidingen en bosranden.

Overige wijzigingen van meer dan 1 ha worden in de volgende alinea's toegelicht.

Het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is op een aantal plaatsen verkleind omdat het betreffende terrein geen habitatwaarden omvat en niet van betekenis voor de instandhouding van het gebied:

- Berm rijksweg A1 over een lengte van ruim 4 km langs de noordzijde van het gebied .
- Aan de oostzijde enkele percelen (1,9 ha) hoofdzakelijk bestaande uit bebouwing en cultuurgronden.
- Aan de zuidoostzijde twee uitlopers bos met inliggende bebouwing (23 ha).

Het Habitatrichtlijngebied (zoals aangemeld) is op een aantal plaatsen uitgebreid teneinde een logischer begrenzing te verkrijgen:

- Aan de zuidzijde een blok cultuurgrond en bos (7,7 ha; eigendom SBB).
- Aan de noordzijde grenzend aan de rijksweg A1 een bosstrook en enkele percelen cultuurgrond (14 ha; eigendom SBB).

Natura 2000 database

Habitattypen

Code	Habitattype
H4010	Vochtige heiden
H4030	Droge heiden
H5130	Jeneverbesstruwelen
H6230	Heischrale graslanden

Voorstel voor het toevoegen aan de database:

H3160 Zure vennen ^{1a}

Kernopgaven

- 6.06 **Schrale graslanden:** Kwaliteitsverbetering en (indien mogelijk) oppervlakte uitbreiding heischrale graslanden *H6230 en blauwgraslanden H6410 in kansrijke situaties (op schrale leemhoudende zandgronden).
- 6.08 **Structuurrijke droge heiden:** Vergroting areaal stuifzandheiden met struikhei H2310, binnenlandse kraaiheibegroeiingen H2320, droge heiden H4030 en zandverstuivingen H2330 én verbeteren van de kwaliteit door vergroting van de variatie in structuur en ontwikkeling van geleidelijke overgangen met bos, mede t.b.v. vogelsoorten als duinpieper A255, korhoen A107, nachtzwaluw A224, draaihals A233 en tapuit A277.
- 6.11 **Jeneverbesstruwelen:** Behoud areaal en kwaliteitsverbetering jeneverbesstruwelen H5130, verjonging stimuleren.

Instandhoudingsdoelen

Algemene doelen

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud van de bijdrage van het Natura 2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

Habitattypen

H3160	Dystrofe natuurlijke meren en poelen
Doel	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.
Toelichting	Het habitattype zure vennen komt voor in enkele zeer kleine vennen. Wegens de landelijke matig ongunstige staat van instandhouding wordt verbetering kwaliteit nagestreefd.

- H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met *Erica tetralix***
 Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A).
 Toelichting Het habitatype vochtige heiden, *hogere zandgronden* (subtype A) is over een aanzienlijke oppervlakte aanwezig en bestaat deels uit goed ontwikkelde locaties en deels uit sterk vergraste vochtige heiden.
- H4030 Droge Europese heide**
 Doel Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.
 Toelichting Het habitatype droge heiden is over een aanzienlijke oppervlakte aanwezig en heeft op diverse locaties een goede kwaliteit (met veel heischrale soorten en bijzondere insectensoorten). Plaatselijk is echter verbetering van de kwaliteit (met name de structuur en soortensamenstelling) gewenst.
- H5130 *Juniperus communis*-formaties in heide of kalkgrasland**
 Doel Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.
 Toelichting Het habitatype jeneverbesstruwelen omvat hier een grote oppervlakte maar heeft een eenzijdige leeftijdsopbouw. Door verjonging verder te stimuleren is dit een van de weinige gebieden waar uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit mogelijk is. Kwaliteitsverbetering wordt nagestreefd wegens de landelijk matig ongunstige staat van instandhouding. Dit gebied levert één van de grootste bijdragen voor dit habitatype.
- H6230 *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)**
 Doel Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.
 Toelichting Het habitatype heischrale graslanden komt lokaal voor in een aantal leemputten. Gezien de landelijk zeer ongunstige staat waarin het habitatype verkeert is uitbreiding gewenst.

Synopsis

Habitattypen		Staat van instandhouding	Relatieve bijdrage	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3160	Zure vennen	-	-	=	>
H4010_A	Vochtige heiden (<i>hogere zandgronden</i>)	-	+	=	>
H4030	Droge heiden	--	++	=	>
H5130	Jeneverbesstruwelen	-	+	>	>
H6230	Heischrale graslanden	--	+	>	=

^{1a} Herstel van een technische fout in database 2004.